

sen, próst um loyvi til at halda seinnapartsguðstænastrur á føroyskum í Havnar kirkju. Hetta varð ikki jattað. Ministerið legði tær treytir fyrri seinnapartsguðstænastrum, at tá føroysk prædika var hildin, skuldi donsk prædika verða hildin aftur um aftur og fólk, sum var í kirkju, skuldi teljast. Um hetta segði Jákup Dahl: »Sýnir hetta vælvild, kann tað undra, um ein verður tungur í huga av slikari viðferð. Sum ein sálarpinsla má tað kennast.«

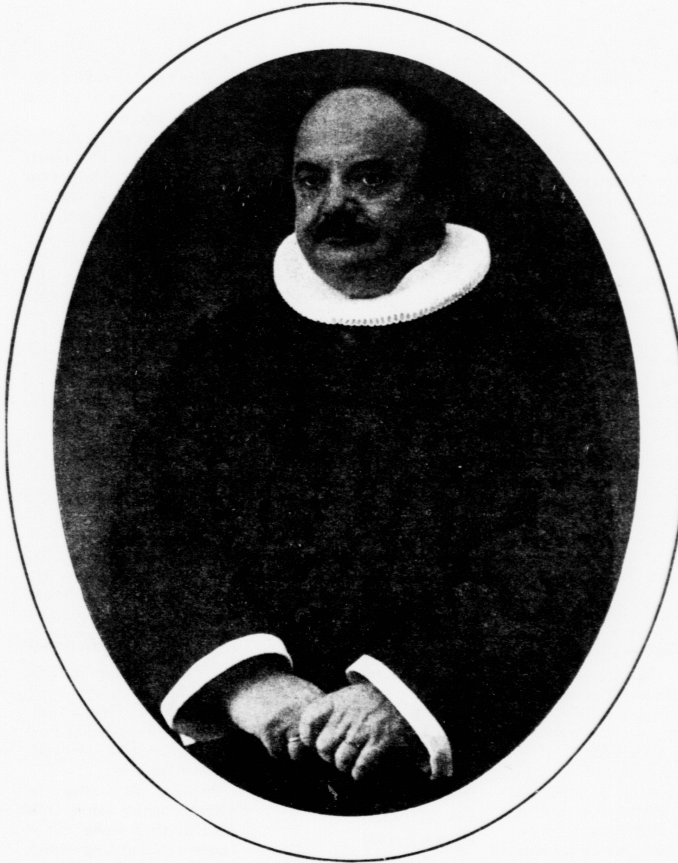
Men Jákup Dahl var ikki tann maður, at hann misti mótið av hesum. Í 1919 fór hann undir at halda guðstænastrur á føroyskum á Háskúlanum, sum tá var fluttur til Havnar. Hesar guðstænastrur vóru nógv vitjaðar, og hann prædikaði fyrri fullum húsum. Tann Jákup Dahl ikki var um kirkjumaður, ið hann væltiga var, kundi hetta lætt fært við sær, at kirkjan fór í tvínigar. Um sama mundið helt hann eisini føroyskar guðstænastrur í Kirkjubæar kirkju. Við hesum byrjar hansara persónliga stríð fyrri at fáa føroyskt kirkjumál á sama hátt, sum hann bardist fyrri føroyskum skúlamáli.

Stutt eftir at meinighetslógin, sum gjørdi løgging av sálrum móguliga, sendu Jákup Dahl og Simun av Skarði eina litla sálmaðak til löggingar hjá próstinum. Men Fríðrik Petersen gjørdi einki við hetta, og rólga kann sigast, at meðan hann sat sum Føroya próstur vann føroyskt ongur sémur við hansara vilja.

Sjálvr gjørdi Jákup Dahl sær ferð úr Føroyum til ministerið, men fekk onki úrslit. Bókin ferðaðist síðani aftur og fram til »erklæring,« men onki kom burtúr. Hann bað til endans um jättandi svar ella bókina aftursenda, men hann fekk hvorki. Henda sama bók varð ikki lögildug fyrr enn í 1924.

Í 1908 giftist Jákup Dahl við Katrinu Mariu Hansen. Hon var dóttir til Georg Kaspar Hansen ella Bakar Hansen, sum hann vanliga varð nevndur og Marionnu Hansen fødd Jacobsen. Hesin Bakar Hansen var dani og arbeiddi framhjá sum tónleikaralærari. Vit kenna hann frá »De fortælle spillemænd« hjá William Heinesen. Hann var stovnarari av G.H.M., sum stendur fyrri Georg Hansens Minde. Maria Dahl varð fødd 8. des. 1874 og doyði 18. febr. 1949.

Brúðartaluna helt A. C. Evensen á føroyskum. Hann fekk ill orð fyrri hetta.

16. mai 1918 varð Jákup Dahl settur próstur í Føroyum, einans 40 ára gamal. Á Fólkatæninginum varð kirkjumálaráðharrin harðliga álopin fyrri hetta, m.a. av Andrassi Samuelsen, sum var serliga harður í sínum álopum

Prestur í Suðurstreymoy

Í 1912 var prestaembætið í Suðurstreymoy lýst leyst. Tvær umsóknir vóru til embætið, onnur frá Absalon Joensen og hin frá Jákup Dahl.

Um hetta skrivur Tingakrossur: »Meinighetirnar í Suðurstreymoy hava sent bræv til kirkjuministarin Appel um at fáa cand. theol. Jákup Dahl til prest. Brævið var undirskrivað av o.u. 700 kvinnum og monnum.

Tað næsta, ið frættist um hesa sak var, at loynimenn royndu at fáa ein annan til prest (A. Joensen?) enn Jákup Dahl.

Henda nevndin fann niður fyrri aftur, tó tað sum vitiligt ikki kundi fáa nógv undirskriftir, men loynimenninir vóna væl, at tað skal gera so mikið, at onkur annar enn Jákup Dahl skal verða prestur.

A. Joensen hevur jú eingi líkindi til at fáa embætið. Tað, loynimenninir vilja við hesum brævinum, er at royna at visa ministaranum, at meinigheitin ikki er samd um at ynskja J. Dahl til prest, og so vanta teir, at ministarin tí vil seta ein fremmandan mann til embætið.«

Úrslitið var tó, at Jákup Dahl varð settur sum prestur í Suðurstreymoy 5. juni 1912, og sat hann í hesum prestagjaldi til sín deyðadag.

Í 1913 gav hann út eitt litlið sálmahefti »Jóla-sálmur«.

Fyrsti samanstoyturin kom í 1913, tá Jákup Dahl saman við meinighetsráðnum í Kirkjubæ sendi inn umsókn um at fáa loyvi at nýta føroyskt á líka fót við danskt í guðstænastruni. Svárið var, at føroyskt bert skuldi nýtast til prædikuna. Tað sum Løgtingið í 1912 hevði viðtikið, hevði sostatt ongan týðning.

Í 1914 gjørdist Jákup Dahl blaðstjóri á Kristeligt Ungdomsblad, og byrjaði hann beinanvegin at skriva á føroyskum. Hann var blaðstjóri á hesum blaði til 1919. Í hesum blaði kom eisini ein hópur av sálrum, sum hann yrkti ella týddi, og greinum. Um somu tíð umsetti hann Sálmarnar úr Gamla Testamenti, og kom hetta í blaðið so hvørt, sum tað var liðugt. Við hesari umseting byrjar hansara megnararbeiði innan biblíutýðingina. Biblíutýðing og annað sum Jákup Dahl skrivaði, verður umrøtt samlað seinni.

Við hvítusunnudags-

ov hóvliga fram, men tað, sum galt um fyrri hann, var ikki at gera upplop í stundini, sum kundi styggja fleiri, enn tað kundi haldga. Tað ráddi um fyrri hann, at fáa alt kirkjufólkið við góðviljandi.

Til føroyska hámessuprædiku skuldi fyrri hvørja ferð serloyvi biskupsins til, sjálvt um prestar og meinighetsráð vóru samd, tilk serloyvi vóru eisini fingin, og Jákup Dahl helt eftir teimum mangar hámessuprædiku, men sálmasongur og altartænastrur vóru fravegis á danskum. Hetta var sjálvsagt nakað ósambarligt og litlið heilskap, eingin feldi tað betur enn prestur sjálvr. Men soleiðis vildi Jákup Dahl í småmála venja kirkjufólkið sameint til at hoyra føroyskt í kirkjunni. Eftirtíðin hevur prógvað, at hann hevði rætt, tí neyvan hevði tað eydnast honum at fáa alt fólkið sameint við, um hann hevði farið ov harðliga fram.

Fríðrik Petersen doyði í 1917, og varð A. C. Evensen settur sum próstur. Men honum var ikki langt liv lagað, og doyði hann bert 3 mánaðar eftir setanina. Nú var so próstaembætið leyst, og Jákup Dahl varð settur sum fyrribilspróstur. Um hetta próstaval stóðst nógv stríð.

Próstavalið

Umsóknirnar skuldu fyrst sendast til amtmanin. Hann skuldi síðan geva sitt viðmæli og gera eina innstilling. Síðan skuldu tær sendast til biskupin á Sælandi, sum eisini skuldi geva viðmæli og gera eina innstilling. At enda skuldu tær sendast til kirkjumálaráðharran, sum útnavnir próstin. Alment er tað kongur, ið útnavnir.

Umsóknirnar vórðu, sum sagt, sendar amtmaninum, sum í hesum føri var Svenning Rytter. Svenning Rytter skrivur m.a. í sínum brævi til biskupin: »Saafremt nogen af de her paa Øerne ansatte Præster skal udnevnes til Provst, vil der formentlig i første Række blive Tale om to, nemlig Sognepræsten for Sudero Nordre Præstegæld Gulak Jacobsen, og Sognepræsten for Sydstrøme Præstegæld Jacob Dahl.«

Um Gulak Jacobsen skrivur Rytter: »Pastor Jacobsen er et, i enhver Henseende, sympatisk Menneske, der dog som Provst vil have den Fejl, at han har noget vanskeligt ved at indtage bestemte Standpunkter overfor Andragende etc., fordi han i det hele vanskeligt kan sige Nej til, hvad Folk anmoder ham om. Han regnes ikke for at

være nogen fremragende Prædikant, arbejder langsomt og bliver let nervøs. Dog synes det, som om han mere og mere overvinder disse Svagheder. I Politik eller i den færøske Sprogstrid har Pastor Jacobsen aldrig taget Del på nogen fremtrædende Maade, hverken aabenlyst eller skjult.«

Um Jákup Dahl skrivur Rytter: »Pastor Dahl har indenfor visse Kredse af sin Menighed vakt en ret stærk Uvilje imod sig paa Grund af sin politiske Virksomhed og sin Stilling til det danske Sprog. Bortset herfra anses han almindeligt for at udfylde sin Stilling som Sognepræst tilfredsstillende, dog at han menes at være noget mageligt anlagt.

Efter min Mening ender Pastor Dahl sig imidlertid yderst daarligt til at ansættes som Provst paa Færøerne paa Grund af disse personlige Egenskaber, som vil bevirke, at han langt fra kan udfylde Stillingen paa tilfredsstillende Maade.«

Síðan greiðir Rytter frá málsliga stríðnum í kirkju og skúla.

Viðari sigur Rytter um Jákup Dahl: »Skont Pastor Dahl kun har virket en halv Snes Aar paa Færøerne og formentlig har en udpræget Lyst til at virke i det skjulte i Stedet for at træde aabenlyst frem, foreligger der ikke desto mindre dog efter Amtets Formening tilstrækkelig mange og tydelige faktiske Kendsgerninger til, at Pastor Dahl ikke er egnet til det højeste kirkelige Embede paa Færøerne, som jo tilmed paa Grund af de lokale Forhold er ganske anderledes betydningsfuldt end tilsvarende Stillingen i Danmark.«

Síðan greiðir Rytter frá lívi Jákup Dahls, hansara yrki innan skúla og kirkju og skrivur allar tær ódygdir, sum hann heldur, Jákup Dahl hevði við kurisv. Tað er sera eyðsæð, hvussu subjektivur Rytter hevur verið.

Rytter endar brævið til biskupin soleiðis: »Jeg skal derfor tillade mig at indstille, at Pastor Gulak Jacobsen udnævnes til Provst. Der er ganske vist den Ulempe derved, at han bor paa Sudero, der ligger afsondret fra de andre Øer, men paa den anden Side er der nu traadles Telegrafforbindelse mellem Torshavn og Sudero, hvorved Ulemperne dog formindskes. Dertil kommer, at jeg føler mig overbevist om, at Pastor Jacobsen saafremt han om nogle Aar imod al Forventning skulde mene, at han af den ene eller anden Grund ikke paa til-